

REKOMMENDATIONER

RÅDET

RÅDETS REKOMMENDATION

av den 22 maj 2017

om den europeiska referensramen för kvalifikationer för livslångt lärande och om upphävande av Europaparlamentets och rådets rekommendation av den 23 april 2008 om en europeisk referensram för kvalifikationer för livslångt lärande

(2017/C 189/03)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 165 och 166,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag, och

av följande skäl:

- (1) Kvalifikationer används för en rad olika ändamål. De visar för arbetsgivarna vad innehavarna i princip vet och kan göra ("läranderesultat"). De kan vara en förutsättning för tillträde till vissa reglerade yrken. De hjälper utbildningsmyndigheter och utbildningsanordnare att avgöra vad en person har lärt sig och på vilken nivå. De är även viktiga för den enskilde som ett uttryck för personliga framsteg. Kvalifikationer bidrar därför i hög grad till att öka anställbarheten samt underlätta rörlighet och tillträde till vidareutbildning.
- (2) Kvalifikationer är det formella resultatet av en bedömnings- och valideringsprocess som utförts av en behörig myndighet och tar vanligen formen av sådana handlingar som utbildnings- och examensbevis. De visar att en person har uppnått läranderesultat enligt vissa bestämda standarder. Läranderesultaten kan ha uppnåtts på många olika sätt i formella, icke-formella och informella nationella och internationella sammanhang. Uppgifter om läranderesultaten bör vara lättillgängliga och tydliga.
- (3) Genom Europaparlamentets och rådets rekommendation av den 23 april 2008 om en europeisk referensram för kvalifikationer för livslångt lärande⁽¹⁾ skapades en gemensam referensram med åtta kvalifikationsnivåer, som uttrycks som läranderesultat med stigande kompetensnivå. Dessa fungerar som ett verktyg för översättning mellan olika kvalifikationssystem och deras olika nivåer. Syftet med den europeiska referensramen för kvalifikationer för livslångt lärande (nedan kallad *den europeiska referensramen*) är att göra människors kvalifikationer tydligare och lättare att jämföra och överföra.
- (4) De bredare målen för denna rekommendation är att bidra till att modernisera utbildningssystemen och att öka arbetstagares och inlärares anställbarhet, rörlighet och sociala integrering. Vidare syftar den till att förbättra kopplingen mellan formellt, icke-formellt och informellt lärande och stödja validering av läranderesultat som uppnåtts i olika sammanhang.
- (5) Medlemsstaterna har utarbetat eller håller på att utarbeta nationella referensramar för kvalifikationer på grundval av läranderesultat och kopplar dessa till den europeiska referensramen genom en hänvisningsprocess. Deskriptorerna för de olika nivåerna i den europeiska referensramen och för läranderesultat bidrar till att kvalifikationer enligt olika nationella system blir tydligare och lättare att jämföra. De bidrar också till att man inom utbildningen allmänt går över till ett synsätt inriktat på läranderesultat. Hänvisning till den europeiska referensramen bör ske genom de nationella referensramarna för kvalifikationer eller, om sådana inte finns, genom de nationella kvalifikationssystemen (nedan kallade *nationella referensramar eller system för kvalifikationer*).

⁽¹⁾ EUT C 111, 6.5.2008, s. 1.

- (6) Kvalifikationer är tydligare och lättare att jämföra om de läggs fram i handlingar som innehåller en hänvisning till tillämplig nivå i den europeiska referensramen och en beskrivning av de uppnådda läranderesultaten.
- (7) Ett brett urval av aktörer bör delta i genomförandet av den europeiska referensramen på unionsnivå och nationell nivå, så att ett brett stöd säkerställs. Viktiga aktörer inbegriper alla inlärare, utbildningsanordnare, kvalifikationsmyndigheter, kvalitetssäkringsorgan, arbetsgivare, fackliga organisationer, branschorganisationer, handels- och hantverksskammare, organ som arbetar med erkännande av akademiska kvalifikationer och yrkeskvalifikationer, arbetsförmedlingar och organ som ansvarar för migranternas integrering.
- (8) I sin rapport till Europaparlamentet och rådet av den 19 december 2013 om utvärdering av den europeiska referensramen för kvalifikationer drog kommissionen slutsatsen att den europeiska referensramen allmänt godtas som en referens för utvecklingen av nationella referensramar för kvalifikationer, för genomförande av en strategi baserad på resultat av lärande och ökad tydlighet i fråga om färdigheter och kompetenser och erkännande av sådana. I rapporten framhålls att unionen bör göra det möjligt för inlärare och arbetstagare att bättre synliggöra sina färdigheter och sin kompetens, oavsett var dessa har förvärvats.
- (9) I den rapporten kom kommissionen också fram till att den rådgivande gruppen för den europeiska referensramen för kvalifikationer har tillhandahållit effektiv vägledning för nationella hänvisningsprocesser och har byggt upp förtroende och förståelse mellan de deltagande länderna. Den kom också fram till att effektiviteten hos den europeiska referensramens nationella samordningspunkter till stor del är beroende av hur nära knutna de är till den nationella styrningen av hänvisningsprocessen.
- (10) Med tanke på den positiva utvärderingen av den rådgivande gruppen är det avgörande för ett konsekvent, samstämmigt, öppet och samordnat genomförande av denna rekommendation att denna grupp fortsätter sitt arbete.
- (11) Tydlighet i och erkännande av färdigheter och kvalifikationer är en av de nya prioriteringarna enligt 2015 års gemensamma rapport från rådet och kommissionen om genomförandet av den strategiska ramen för europeiskt utbildningssamarbete (Utbildning 2020). I denna rapport framhåller man att den europeiska referensramen bör utvecklas ytterligare för förbättrad öppenhet och jämförbarhet beträffande kvalifikationer. När det gäller nyanlända migranter betonas det också att de befintliga tydlighetsinstrumenten också skulle kunna bidra till en bättre förståelse inom EU av kvalifikationer som införskaffats i ett tredjeland och vice versa.
- (12) Den europeiska referensramen och de därtill kopplade nationella referensramarna eller systemen för kvalifikationer kan stödja befintlig praxis för erkännanden, genom att de leder till större förtroende för, förståelse av och jämförbarhet för kvalifikationer. Detta kan underlätta erkännandet av kvalifikationer för studier eller arbete. Övergripande referensramar för kvalifikationer, såsom den europeiska referensramen, skulle kunna tjäna som informationsverktyg för erkännandep Praxis i enlighet med rekommendationen om användning av referensramar för erkännande av utländska kvalifikationer, som antogs enligt konventionen om erkännande av bevis avseende högre utbildning i Europaregionen.
- (13) Nationella referensramar och kvalifikationssystem förändras med tiden och hänvisningarna till den europeiska referensramen bör därför i förekommande fall ses över och uppdateras.
- (14) Förtroende för kvaliteten och nivån hos de kvalifikationer som ingår i de nationella referensramarna eller systemen för kvalifikationer som hänvisar till den europeiska referensramen (nedan kallade *kvalifikationer motsvarande en nivå inom den europeiska referensramen*) är väsentligt som stöd för inlärarnas och arbetstagarnas rörlighet inom och över sektoriella och geografiska gränser. Europaparlamentets och rådets rekommendation av den 23 april 2008 om en europeisk referensram för kvalifikationer för livslångt lärande innehöll gemensamma principer för kvalitetssäkring inom högre utbildning och yrkesinriktad utbildning. Dessa principer beaktade medlemsstaternas ansvar för kvalitetssäkringsåtgärder för nationella kvalifikationer i enlighet med subsidiaritetsprincipen. De europeiska standarderna och riktlinjerna för kvalitetssäkring i det europeiska området för högre utbildning och den europeiska referensramen för kvalitetssäkring av yrkesutbildning utgör ett underlag för sådana gemensamma principer.
- (15) Möjligheten att utanför området högre utbildning utarbeta ett europeiskt register över organ som övervakar systemen för kvalitetssäkring av kvalifikationer skulle kunna utredas.
- (16) Meritsystem kan hjälpa enskilda personer att göra framsteg i lärandet genom att de underlättar flexibla utbildningsvägar och förflyttning mellan olika nivåer och typer av utbildning och över nationella gränser, vilket gör det möjligt för inlärare att ackumulera och överföra olika läranderesultat som uppnåtts i olika inlärningssammanhang, inbegripet online-inläring, icke-formell inläring och informell inläring. En strategi baserad på läranderesultat kan också göra det lättare att utforma, leverera och bedöma fullständiga kvalifikationer eller kvalifikationskomponenter.

- (17) Meritsystem på både nationell och europeisk nivå används i institutionella sammanhang som högre utbildning eller yrkesutbildning. På europeisk nivå har det europeiska systemet för överföring och ackumulering av studiemeriter utarbetats för högre utbildning inom det europeiska området för högre utbildning. När det gäller yrkesutbildning, utarbetas för närvarande det europeiska systemet för meritöverföring inom yrkesutbildningen i enlighet med Europaparlamentets och rådets rekommendation av den 18 juni 2009 om inrättande av ett europeiskt system för meritöverföring inom yrkesutbildningen (ECVET) ⁽¹⁾. Kopplingar mellan nationella referensramar och meritsystem skulle i lämpliga fall kunna främjas.
- (18) Trots att EU:s regelverk om laglig migration och asyl föreskriver likabehandling i förhållande till medborgarna i värdmedlemsstaten när det gäller erkännande av kvalifikationer och även stödåtgärder för personer som beviljats internationellt skydd i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU ⁽²⁾, råder fortfarande hög överkvalificering och undersysselsättning bland tredjelandsmedborgare med eftergymnasial utbildning. Samarbete mellan unionen och tredjeländer när det gäller tydliga kvalifikationer kan gynna migranternas integrering på arbetsmarknaderna i unionen. Med tanke på de ökande migrationsströmmarna till och från unionen behövs det en bättre förståelse för kvalifikationer som förvärvats utanför unionen.
- (19) De centrala aspekterna av den europeiska referensramen, nämligen strategin baserad på läranderesultat, fastställande av nivådeskriptorer och inrättandet av de hänvisningskriterier som utarbetats av den rådgivande gruppen för den europeiska referensramen för kvalifikationer har varit en inspirationskälla för utarbetandet av nationella och regionala referensramar i hela världen. Allt fler tredjeländer och regioner strävar efter en närmare koppling mellan den egna och den europeiska referensramen.
- (20) I Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG ⁽³⁾ sägs att gemensamma utbildningsramar för reglerade yrken kan införas genom att kommissionen antar en delegerad akt med en gemensam uppsättning kunskaper, färdigheter och kompetenser. De gemensamma utbildningsramarna ska bygga på nivåerna i den europeiska referensramen för kvalifikationer. Hänvisningar till nivåerna i den europeiska referensramen ska inte påverka tillträdet till arbetsmarknaden i de fall där yrkeskvalifikationer har erkänts i enlighet med direktiv 2005/36/EG.
- (21) Referensramen för kvalifikationer i det europeiska området för högre utbildning innehåller deskriptorer för den korta utbildningen (som kan kopplas till eller ingår i den första nivån) och den första, andra och tredje nivån inom den högre utbildningen. Varje nivådeskriptor innehåller en uppgift om det resultat och den kompetens som förknippas med kvalifikationerna vid utbildningsperiodens slut. Den europeiska referensramen för kvalifikationer är förenlig med referensramen för kvalifikationer inom det europeiska området för högre utbildning och dess nivådeskriptorer. Den korta utbildning (som kan kopplas till eller ingår i den första nivån) och den första, andra och tredje nivån i referensramen för kvalifikationer inom det europeiska området för högre utbildning motsvarar nivåerna 5–8 inom den europeiska referensramen.
- (22) Europaparlamentets och rådets beslut nr 2241/2004/EG ⁽⁴⁾ är avsett att hjälpa människor att på ett bättre sätt lägga fram sina färdigheter, kompetenser och kvalifikationer.
- (23) En europeisk klassificering av färdigheter, kompetenser, kvalifikationer och yrken (Esco) håller på att utarbetas av kommissionen. Om den används på frivillig basis, kan den stödja en bättre koppling mellan utbildning och sysselsättning. De data som tagits fram av medlemsstaterna inom ramen för den europeiska referensramen kunde fungera som bidrag till denna klassificering.
- (24) Information om hänvisningen av nationella referensramar eller system för kvalifikationer till den europeiska referensramen och om kvalifikationer motsvarande en nivå inom den europeiska referensramen för kvalifikationer bör vara lättillgänglig för allmänheten. Användningen av gemensamma datastrukturer och dataformat skulle bidra till att detta mål uppnås. Detta skulle även att göra det lättare att förstå och använda offentliggjorda uppgifter om kvalifikationer.
- (25) Den europeiska referensramen bör genomföras på ett sätt som på nationell nivå och unionsnivå är förenligt med, kompletterar och samverkar med nationella referensramar eller system för kvalifikationer och verktyg för tydlighet i och erkännande av färdigheter, kompetenser och kvalifikationer, bland annat verktyg för kvalitetssäkring, ackumulering och överföring av meriter samt verktyg som utvecklats inom det europeiska området för högre utbildning för tydlighet i och erkännande av färdigheter, kompetenser och kvalifikationer.

⁽¹⁾ EUT C 155, 8.7.2009, s. 11.

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU av den 13 december 2011 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar och personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet (EUT L 337, 20.12.2011, s. 9).

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer (EUT L 255, 30.9.2005, s. 22).

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets beslut nr 2241/2004/EG av den 15 december 2004 om en enhetlig gemenskapsram för tydlighet i kvalifikationer och meriter (Europass) (EUT L 390, 31.12.2004, s. 6).

- (26) Utvecklingen av den europeiska referensramen bör ske i fullständig överensstämmelse med det befintliga europeiska samarbetet inom utbildning enligt den strategiska ramen Utbildning 2020 och framtida europeiska strategiska utbildningsramar.
- (27) Denna rekommendation ersätter eller fastställer inte nationella referensramar eller system för kvalifikationer. I den europeiska referensramen beskrivs varken specifika kvalifikationer eller en enskild persons kompetens, och bestämda kvalifikationer bör hänföras till lämplig nivå i den europeiska referensramen via de relevanta nationella kvalifikationssystemen.
- (28) Genom denna rekommendation stärks den europeiska referensramen som gemensam referensram med åtta nivåer uttryckta i form av läranderesultat, som fungerar som ett verktyg för översättning mellan olika referensramar eller system för kvalifikationer och deras olika nivåer.
- (29) Denna rekommendation är icke bindande och därmed förenlig med subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna, genom att den stöder och kompletterar medlemsstaternas insatser genom att underlätta ytterligare samarbete mellan dem för att öka tydligheten, jämförbarheten och överförbarheten i människors kvalifikationer. Den bör genomföras i enlighet med nationell rätt och praxis.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS MEDLEMSSTATERNA ATT I ÖVERENSSTÄMMELSE MED NATIONELLA FÖRHÅLLANDEN

1. använda den europeiska referensramen som en referens för nationella referensramar eller system för kvalifikationer för jämförelse mellan alla kvalifikationstyper och -nivåer i unionen som ingår i nationella referensramar eller system, särskilt genom koppling av kvalifikationsnivåerna till nivåerna i den europeiska referensramen enligt bilaga II och användning av kriterierna i bilaga III,
2. se över och om lämpligt uppdatera hänvisningarna mellan nivåerna i de nationella referensramarna eller systemen för kvalifikationer och de nivåer i den europeiska referensramen som anges i bilaga II, i enlighet med kriterierna i bilaga III och med vederbörlig hänsyn till nationella omständigheter,
3. säkerställa att kvalifikationer motsvarande en nivå inom den europeiska referensramen stämmer överens med de gemensamma principer för kvalitetssäkring som anges i bilaga IV, utan att detta påverkar de nationella kvalitetssäkringsprinciper som tillämpas på nationella kvalifikationer,
4. om lämpligt främja kopplingar mellan meritssystem och nationella referensramar eller system för kvalifikationer, med beaktande av de gemensamma principer för meritssystem som anges i bilaga V, utan att detta påverkar nationella beslut om att i) använda meritssystem och ii) koppla dem till nationella referensramar eller system för kvalifikationer; dessa gemensamma principer kommer inte att leda till ett automatiskt erkännande av kvalifikationer,
5. om så är lämpligt vidta åtgärder så att alla nya handlingar avseende kvalifikationer som utfärdats av behöriga myndigheter (t.ex. utbildningsbevis, examensbevis och kvalifikationstillägg) och/eller register över kvalifikationer innehåller en tydlig hänvisning till rätt nivå i den europeiska referensramen,
6. offentliggöra resultaten av hänvisningsprocessen på nationell nivå och unionsnivå och om möjligt säkerställa att uppgifter om kvalifikationer och motsvarande läranderesultat finns tillgängliga och offentliggörs i de datafält som anges i bilaga VI,
7. uppmuntra arbetsmarknadens parter, offentliga arbetsförmedlingar, utbildningsanordnare, kvalitetssäkringsorgan och offentliga myndigheter att använda den europeiska referensramen för att underlätta jämförelser av kvalifikationer och tydliggörande av läranderesultat,
8. säkerställa fortsättning och samordning av de uppgifter som utförs av den europeiska referensramens nationella samordningspunkter; den europeiska referensramens nationella samordningspunkter har som huvuduppgift att stödja de nationella myndigheterna vid hänförandet av nationella referensramar eller system för kvalifikationer till den europeiska referensramen och att föra den europeiska referensramen närmare enskilda och organisationer.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS KOMMISSIONEN ATT I SAMARBETE MED MEDLEMSSTATERNA OCH BERÖRDA PARTER INOM DEN RÄDGIVANDE GRUPPEN FÖR DEN EUROPEISKA REFERENSRAMEN FÖR KVALIFIKATIONER

9. främja konsekvens i det fortsatta genomförandet av den europeiska referensramen i alla medlemsstater genom att jämföra och diskutera de metoder som används för att ange nivåer för kvalifikationer i nationella referensramar eller system för kvalifikationer, med vederbörlig hänsyn till nationella förhållanden,
10. med vederbörlig hänsyn till nationella förhållanden, stödja utarbetandet av metoder för beskrivning, användning och tillämpning av läranderesultat för att öka tydligheten i samt förståelsen av och möjligheten att jämföra kvalifikationerna,
11. stödja inrättandet av frivilliga förfaranden för angivande av nivåer för internationella kvalifikationer genom nationella referensramar eller system för kvalifikationer och informationsutbyte och samråd mellan medlemsstaterna om dessa förfaranden för att säkerställa enhetlighet,

12. utarbeta vägledning för hur man informerar om den europeiska referensramen, särskilt om hur man ska ange nivåerna inom den europeiska referensramen på nyutfärdade utbildningsbevis, examensbevis och kvalifikationstillägg och/eller i register över kvalifikationer, i enlighet med nationella system och föreskrifter om utbildnings- och examensbevis,
13. utreda möjligheterna att utveckla och tillämpa kriterier och förfaranden för att i enlighet med internationella avtal göra det möjligt att jämföra tredje länders nationella och regionala referensramar för kvalifikationer med den europeiska referensramen,
14. inrätta utbyten som omfattar *peer learning* och god praxis mellan medlemsstaterna och i förekommande fall underlätta kollegial rådgivning på begäran av medlemsstaterna.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS KOMMISSIONEN ATT

15. säkerställa att genomförandet av denna rekommendation stöds genom åtgärder som finansieras av de relevanta unionsprogrammen,
16. säkerställa effektiv styrning av genomförandet av den europeiska referensramen genom att upprätthålla och till fullo stödja den 2009 inrättade rådgivande gruppen för den europeiska referensramen för kvalifikationer, som består av företrädare för medlemsstaterna och andra deltagande länder, arbetsmarknadens parter och i förekommande fall andra intressenter; den rådgivande gruppen för den europeiska referensramen för kvalifikationer bör säkerställa övergripande konsekvens och främja öppenhet och förtroende för processen för hänvisning till nationella referensramar eller system för kvalifikationer till den europeiska referensramen,
17. om lämpligt rapportera om framstegen efter det att denna rekommendation har antagits i relevanta utbildnings- och sysselsättningspolitiska sammanhang,
18. i samarbete med medlemsstaterna och efter att ha rådfrågat de berörda parterna bedöma och utvärdera de åtgärder som vidtagits till följd av denna rekommendation och senast 2022 rapportera till rådet om erfarenheterna och konsekvenserna för framtiden, vilket om nödvändigt kan inbegripa en översyn och revidering av denna rekommendation.

Europaparlamentets och rådets rekommendation av den 23 april 2008 om en europeisk referensram för kvalifikationer för livslångt lärande ska upphävas.

Utfärdad i Bryssel den 22 maj 2017.

På rådets vägnar

E. BARTOLO

Ordförande

BILAGA I

Definitioner

I denna rekommendation gäller följande definitioner:

- a) *kvalifikation*: ett formellt resultat av en bedömnings- och valideringsprocess varigenom en behörig myndighet fastställer att en person har uppnått läranderesultat enligt en viss standard.
- b) *nationellt kvalifikationssystem*: alla aspekter av en medlemsstats verksamhet som gäller erkännande av lärande och andra mekanismer som kopplar utbildning till arbetsmarknaden och till civilsamhället. Detta inkluderar utarbetandet och genomförandet av institutionella åtgärder och processer som gäller kvalitetssäkring, bedömning och utfärdande av kvalifikationsbevis. Ett nationellt kvalifikationssystem kan bestå av flera delsystem och inbegripa en nationell referensram för kvalifikationer.
- c) *nationell referensram för kvalifikationer*: ett instrument för att klassificera kvalifikationer i förhållande till en rad kriterier för angivna lärandenivåer, vars syfte är att integrera och samordna delsystem för nationella kvalifikationer och förbättra kvalifikationernas tydlighet, tillgänglighet, framsteg och kvalitet i förhållande till arbetsmarknaden och till civilsamhället.
- d) *internationell kvalifikation*: en kvalifikation som utfärdas av ett lagligen etablerat internationellt organ (förening, organisation, sektor eller företag) eller av ett nationellt organ på ett internationellt organs vägnar, används i mer än ett land och omfattar läranderesultat som bedöms mot bakgrund av standarder som fastställs av ett internationellt organ.
- e) *läranderesultat*: uppgifter som rör vad en inlärare vet, förstår och kan göra efter att ha avslutat en inlärningsprocess, vilket uttrycks i kunskaper, färdigheter, ansvar och självständighet.
- f) *kunskap*: resultatet av tillgodogörande av information genom lärande. Kunskap utgörs av fakta, principer, teorier och praxis som är kopplade till ett arbets- eller studieområde. I samband med den europeiska referensramen beskrivs kunskap som teoretisk eller faktabaserad.
- g) *färdigheter*: förmåga att tillämpa kunskaper och beprövad erfarenhet för att utföra uppgifter och lösa problem. I samband med den europeiska referensramen beskrivs färdigheter som kognitiv (inbegriper logiskt, intuitivt och kreativt tänkande) eller praktisk (inbegriper manuell skicklighet och användning av metoder, material, verktyg och redskap).
- h) *ansvar och självständighet*: inlärarens förmåga att tillämpa kunskap och färdigheter självständigt och ansvarsfullt.
- i) *kompetens*: visad förmåga att använda kunskaper, färdigheter samt personliga, sociala och/eller metodologiska förmågor i arbets- eller studiesituationer samt i yrkesrelaterad och personlig utveckling.
- j) *validering av icke-formellt och informellt lärande*: process varigenom en behörig myndighet bekräftar att en person har uppnått läranderesultat i icke-formella och informella lärandemiljöer som uppmätts mot en relevant standard, bestående av följande fyra skilda faser: samtal för att fastställa en persons erfarenheter, dokumentation för att synliggöra erfarenheterna, formell bedömning av erfarenheterna och certifiering av bedömningsresultaten som kan leda till en partiell eller full kvalifikation.
- k) *formellt erkännande av läranderesultat*: process varigenom en behörig myndighet tilldelar uppnådda läranderesultat en officiell status inför framtida studier eller anställningar genom att i) utfärda kvalifikationer (utbildningsbevis, examensbevis eller benämningar), ii) validera icke-formellt och informellt lärande, iii) fastställa likvärdighet, meriter eller undantag.
- l) *merit*: bekräftelse av att en del av en kvalifikation, bestående av en sammanhängande uppsättning läranderesultat, har bedömts och validerats av en behörig myndighet enligt en fastställd standard. Meriter tilldelas av behöriga myndigheter, när en person har uppnått de fastställda läranderesultaten enligt lämpliga bedömningar, och kan uttryckas kvantitativt (t.ex. som meritpoäng) för att visa hur mycket arbete en person normalt behöver lägga ned för att uppnå motsvarande läranderesultat.

-
- m) *meritsystem*: öppenhetsverktyg för att underlätta erkännande av meriter. Dessa system kan omfatta bland annat likvärdighet, undantag, enheter/moduler som kan samlas och föras över, anordnare som självständigt kan individualisera utbildningsvägar samt validering av icke-formellt och informellt lärande.
- n) *överföring av meriter*: värdering och erkännande i en viss miljö av meriter som förvärvats i en annan miljö.
-

Deskriptorer för att definiera nivåerna i den europeiska referensramen för kvalifikationer

Var och en av de åtta nivåerna definieras i en rad deskriptorer som anger de läranderesultat som krävs för kvalifikationerna på den nivån i varje kvalifikationssystem

	Kunskap	Färdigheter	Ansvar och självständighet
	I samband med den europeiska referensramen beskrivs kunskap som teoretisk eller faktabaserad	I samband med den europeiska referensramen beskrivs färdigheter som kognitiva (inbegriper användning av logiskt, intuitivt och kreativt tänkande) och praktiska (inbegriper manuell skicklighet och användning av metoder, material, verktyg och redskap)	I samband med den europeiska referensramen beskrivs ansvar och självständighet som inlärares förmåga att tillämpa kunskap och färdigheter självständigt och ansvarsfullt
Nivå 1 Läranderesultat för nivå 1	Grundläggande allmän kunskap	Grundläggande färdigheter för att utföra enkla uppgifter	Arbetar eller studerar under direkt övervakning i ett strukturerat sammanhang
Nivå 2 Läranderesultat för nivå 2	Grundläggande faktabaserad kunskap inom ett arbets- eller studieområde	Grundläggande kognitiva och praktiska färdigheter som behövs för att använda relevant information för att utföra uppgifter och lösa rutinmässiga problem med hjälp av enkla regler och verktyg	Arbetar eller studerar under övervakning, med viss självständighet
Nivå 3 Läranderesultat för nivå 3	Kunskap om fakta, principer, processer och allmänna begrepp inom ett arbets- eller studieområde	En rad kognitiva och praktiska färdigheter som behövs för att utföra uppgifter och lösa problem genom att välja och tillämpa grundläggande metoder, verktyg, material och information	Ansvarar för fullgörandet av arbets- eller studieuppgifter Anpassar vid problemlösning det egna beteendet efter omständigheterna
Nivå 4 Läranderesultat för nivå 4	Faktabaserad och teoretisk kunskap i breda sammanhang inom ett arbets- eller studieområde	En rad kognitiva och praktiska färdigheter som behövs för lösningar på specifika problem inom ett arbets- eller studieområde	Arbetar under självledning enligt riktlinjerna i arbets- eller studiesammanhang som vanligtvis är förutsägbara men kan ändras Övervakar andras rutinarbete, med visst ansvar för bedömning och förbättring av arbets- eller studieverksamhet

	Kunskap	Färdigheter	Ansvar och självständighet
Nivå 5 (*) Läranderesultat för nivå 5	Övergripande, specialiserad, faktabaserad och teoretisk kunskap inom ett arbets- eller studieområde samt medvetenhet om gränserna för denna kunskap	Omfattande kognitiva och praktiska färdigheter som behövs för att utarbeta kreativa lösningar på abstrakta problem	Leder och övervakar arbets- eller studieverksamhet där oförutsägbara förändringar förekommer Granskar och förbättrar eget och andras resultat
Nivå 6 (**) Läranderesultat för nivå 6	Avancerade färdigheter inom ett arbets- eller studieområde som inbegriper kritisk förståelse för teorier och principer	Avancerad kompetens som visar på behärskning av ämnet och innovation, vilka behövs för att lösa komplicerade och oförutsägbara problem inom ett specialiserat arbets- eller studieområde	Leder komplexa tekniska eller specialiserade verksamheter eller projekt och har beslutsansvar i oförutsägbara arbets- eller studiesammanhang Ansvarar för individers och grupper yrkesutveckling
Nivå 7 (***) Läranderesultat för nivå 7	Mycket specialiserad kunskap, delvis i spetsen för kunskapen inom ett arbets- eller studieområde, som grund för eget tänkande och/eller forskning Kritisk medvetenhet om kunskapsfrågor inom ett område och i beröringspunkterna mellan olika områden	Specialiserade problemlösningsfärdigheter som behövs inom forskning och/eller innovation för att utveckla ny kunskap och nya metoder och integrera kunskap från olika områden	Leder och omvandlar arbets- eller studiesammanhang som är komplexa, oförutsägbara och kräver nya strategier Ansvarar för att bidra till yrkesrelaterad kunskap och praxis och/eller för att granska arbetslagens strategiska prestationer
Nivå 8 (****) Läranderesultat för nivå 8	Kunskap på den mest avancerade nivån inom ett arbets- eller studieområde och i beröringspunkterna mellan olika områden	De mest avancerade och specialiserade färdigheterna och teknikerna, inbegripet den överblick och bedömning som behövs för att lösa kritiska problem inom forskning och/eller innovation och för att utvidga och omdefiniera befintlig kunskap eller yrkespraxis	Uppvisar betydlig auktoritet, innovation, självständighet, akademisk och yrkesrelaterad integritet samt varaktigt engagemang för utveckling av nya idéer eller processer i spetsen för arbets- eller studiesammanhang, inbegripet forskning

Förenlighet med referensramen för kvalifikationer i det europeiska området för högre utbildning

Referensramen för kvalifikationer i det europeiska området för högre utbildning innehåller deskriptorer för tre nivåer, som ministrarna för högre utbildning enades om vid mötet i Bergen i maj 2005 inom ramen för Bolognaprocessen. Varje nivådeskriptor innehåller en allmän uppgift om de resultat och den kompetens som normalt sett förväntas i samband med kvalifikationer som markerar avslutningen på nivån i fråga.

(*) Deskriptorn för korta utbildningar inom den högre utbildningen (som ingår i eller är kopplade till den första nivån), vilken utarbetats av det gemensamma kvalitetsinitiativet som en del av Bolognaprocessen, motsvarar länderresultaten för nivå 5 i den europeiska referensramen för kvalifikationer.

(**) Deskriptorn för första nivån motsvarar länderresultaten för nivå 6 i den europeiska referensramen för kvalifikationer.

(***) Deskriptorn för andra nivån motsvarar länderresultaten för nivå 7 i den europeiska referensramen för kvalifikationer.

(****) Deskriptorn för tredje nivån motsvarar länderresultaten för nivå 8 i den europeiska referensramen för kvalifikationer.

BILAGA III

Kriterier och förfaranden för koppling av nationella referensramar eller system för kvalifikationer till den europeiska referensramen för kvalifikationer

1. Ansvarsområden och/eller rättslig behörighet för alla berörda nationella organ som deltar i hänvisningsprocessen fastställs tydligt och offentliggörs av de behöriga myndigheterna.
2. Det finns en tydlig och konkret koppling mellan kvalifikationsnivåerna i de nationella referensramarna och systemen för kvalifikationer och nivådeskriptorerna i den europeiska referensramen för kvalifikationer.
3. De nationella referensramarna eller systemen för kvalifikationer och deras kvalifikationer bygger på principen och målet läranderesultat och är kopplade till systemen för validering av icke-formellt och informellt lärande och om lämpligt till meritssystem.
4. Förfarandena för att inkludera kvalifikationer i de nationella referensramarna för kvalifikationer eller för att beskriva kvalifikationernas placering i det nationella kvalifikationssystemet är tydliga.
5. De nationella kvalitetssäkringssystemen för utbildning avser de nationella referensramarna eller systemen för kvalifikationer och är förenliga med de principer för kvalitetssäkring som fastställs i bilaga IV till denna rekommendation.
6. Hänvisningsprocessen ska inbegripa ett godkännande från det behöriga kvalitetssäkringsorganet som visar att hänvisningsrapporten överensstämmer med gällande nationella överenskommelser, bestämmelser och rutiner för kvalitetssäkring.
7. Internationella experter ska delta i hänvisningsprocessen och hänvisningsrapporten ska innehålla skriftliga yttranden om hänvisningsprocessen från minst två internationella experter från två olika länder.
8. Den behöriga myndigheten eller de behöriga myndigheterna ska certifiera kopplingen mellan de nationella referensramarna eller systemen för kvalifikationer och den europeiska referensramen för kvalifikationer. En utförlig rapport om hänvisningsprocessen, där varje kriterium ska behandlas separat, ska tillsammans med underlaget till rapporten offentliggöras av de behöriga myndigheterna, inbegripet den europeiska referensramens nationella samordningspunkter. Samma rapport kan användas för självcertifiering för referensramen för kvalifikationer för det europeiska området för högre utbildning, i enlighet med dess kriterier för självcertifiering.
9. Senast sex månader efter det att hänvisningsrapporten har offentliggjorts eller uppdaterats ska medlemsstaterna och övriga deltagande länder offentliggöra hänvisningsrapporten och tillhandahålla relevant information för jämförelser på den berörda europeiska portalen.
10. Till följd av hänvisningsprocessen bör alla nyligen utfärdade handlingar som rör kvalifikationer som ingår i de nationella referensramarna eller systemen för kvalifikationer (t.ex. utbildningsbevis, examensbevis och kvalifikationstillägg) och/eller register över kvalifikationer som utfärdas av behöriga myndigheter innehålla en tydlig hänvisning, med hjälp av nationella referensramar eller system för kvalifikationer, till lämplig nivå i den europeiska referensramen för kvalifikationer.

BILAGA IV

Principer för kvalitetssäkring av kvalifikationer som ingår i de nationella referensramar eller system för kvalifikationer som hänförs till den europeiska referensramen

Alla kvalifikationer motsvarande en nivå inom den europeiska referensramen för kvalifikationer bör kvalitetssäkras, så att förtroendet för deras kvalitet och nivå ökas.

I överensstämmelse med nationella förhållanden och med beaktande av skillnader mellan olika sektorer bör kvalitetssäkring av kvalifikationer motsvarande en nivå inom den europeiska referensramen för kvalifikationer uppfylla följande villkor ⁽¹⁾ ⁽²⁾:

1. Både utformningen av kvalifikationer och tillämpningen av strategin baserad på läranderesultat bör omfattas.
2. En giltig och tillförlitlig bedömning enligt överenskomna och tydliga läranderesultat baserade på standarder bör säkerställas och certifieringsprocessen omfattas.
3. System och förfaranden för återkoppling för kontinuerliga förbättringar bör ingå.
4. Alla berörda parter bör delta i alla stadier i processen.
5. Konsekventa utvärderingsmetoder som kombinerar självbedömning och extern granskning bör ingå.
6. Den bör vara en integrerad del av den interna styrningen, inbegripet utkontrakterad verksamhet, i organ som utfärdar kvalifikationer motsvarande en nivå inom den europeiska referensramen för kvalifikationer.
7. Den bör bygga på tydliga och mätbara mål, standarder och riktlinjer.
8. Den bör stödjas av tillräckliga resurser.
9. Den bör omfatta en regelbunden översyn av befintliga externa tillsynsorgan eller tillsynsmyndigheter som utför kvalitetssäkring.
10. Den bör innefatta elektronisk tillgång till utvärderingsresultat.

⁽¹⁾ Dessa gemensamma principer är helt förenliga med de europeiska standarderna och riktlinjerna för kvalitetssäkring i det europeiska området för högre utbildning och den europeiska kvalitetssäkringen av yrkesutbildning (Eqavet).

⁽²⁾ Beroende på de nationella förhållandena är dessa principer eventuellt inte tillämpliga på allmän utbildning.

BILAGA V

Principer för meritsystem med koppling till de nationella referensramar eller system för kvalifikationer som hänförs till den europeiska referensramen ⁽¹⁾

Genom att tillämpa en strategi baserad på läranderesultat bör den europeiska referensramen för kvalifikationer och de nationella referensramarna eller systemen för kvalifikationer bättre stödja människor när de rör sig i) mellan olika lärandenivåer, ii) inom och mellan olika utbildningssektorer, iii) mellan utbildning och arbetsmarknad och iv) inom och över gränser. Utan att det påverkar nationella beslut om att i) att använda meritsystem och ii) koppla dem till nationella referensramar eller system för kvalifikationer bör olika meritsystem, i förekommande fall, samverka med nationella referensramar eller system för kvalifikationer för att stödja övergångar och underlätta framsteg. Därför bör meritsystem kopplade till nationella referensramar eller system för kvalifikationer i tillämpliga fall beakta följande principer:

1. Meritsystemen bör stödja flexibla utbildningsvägar till fördel för den enskilde.
2. När kvalifikationer utformas och utarbetas, bör strategin baserad på läranderesultat användas systematiskt för att göra det lättare att överföra kvalifikationer (eller kvalifikationskomponenter) och framsteg i lärandet.
3. Meritsystemen bör göra det lättare att överföra läranderesultat och framsteg i lärandet mellan olika institutioner och länder.
4. Meritsystemen bör bygga på uttrycklig och tydlig kvalitetssäkring.
5. De meriter som förvärfvas bör dokumenteras, med uppgift om de förvärvade läranderesultaten, namnet på den behöriga meritgivande institutionen och i förekommande fall motsvarande meritpoäng.
6. Systemen för att föra över och samla meriter bör samverka med system för validering av tidigare lärande, så att överföring och framsteg underlättas och stimuleras.
7. Meritsystemen bör utvecklas och förbättras genom samarbete mellan de berörda parterna på lämplig nationell nivå och unionsnivå.

⁽¹⁾ Dessa gemensamma principer är fullt förenliga med det europeiska systemet för överföring av studiemeriter (ECTS) och det europeiska systemet för meritöverföring inom yrkesutbildningen (Ecvet).

BILAGA VI

**Uppgifter för datafält för elektroniskt offentliggörande av information om kvalifikationer
motsvarande en nivå inom den europeiska referensramen för kvalifikationer**

UPPGIFT		Obligatorisk/ frivillig	
Kvalifikationens benämning		Obligatorisk	
Fält (*)		Obligatorisk	
Land/region (kod)		Obligatorisk	
Nivå i den europeiska referensramen för kvalifikationer		Obligatorisk	
Beskrivning av kvalifikationen (***)	antingen	kunskap	Obligatorisk
		färdigheter	Obligatorisk
		ansvar och självständighet	Obligatorisk
	eller	textfält för beskrivning av vad inläraren förväntas veta, förstå och kunna göra	Obligatorisk
Utfärdande organ eller behörig myndighet (**)		Obligatorisk	
Meritpoäng/teoretisk arbetsinsats för det uppnådda läranderesultatet		Frivillig	
Interna kvalitetssäkringsprocesser		Frivillig	
Externt organ för kvalitetssäkring/tillsynsorgan		Frivillig	
Ytterligare information om kvalifikationen		Frivillig	
Informationskälla		Frivillig	
Länk till relevanta tillägg		Frivillig	
Kvalifikationens webbadress		Frivillig	
Språk för informationen (kod)		Frivillig	
Inträdeskrav		Frivillig	
Giltighetstid (om relevant)		Frivillig	

UPPGIFT		Obligatorisk/ frivillig
Sätt att förvärva kvalifikationen		Frivillig
Koppling till yrken eller yrkesområden		Frivillig

(*) ISCED FoET2013.

(**) Här krävs minst uppgifter som gör det möjligt att hitta information om det utfärdande organet eller den behöriga myndigheten, vilket omfattar dess namn eller eventuellt namnet på gruppen av utfärdande organ eller behöriga myndigheter samt webbadress eller kontaktuppgifter.

(***) Denna beskrivning ska bestå av öppna textfält i vilka användning av standardiserad terminologi inte är obligatorisk. Medlemsstaterna ska inte heller vara skyldiga att översätta beskrivningen till andra EU-språk.